

LÄÄKKEIDEN VIITEHINTAJÄRJESTELMÄ JA LAKISÄÄTEINEN TAPATURMAVAKUUTUS

Tässä ohjeessa kerrotaan uuden viitehintajärjestelmän vaikutuksista lääkkeiden korvaamiseen lakisääteisestä tapaturmavakuutuksesta. Samalla tarkennetaan myös lääkelaskutusmenettelyyn ja lääkevaihtoon liittyviä menettelyitä.

Lääkkeiden korvaaminen lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa

Tapaturmavakuutuslain (TapVakL) 15 §:n mukaan vahingoittuneella on oikeus saada korvaus vamman tai sairauden johdosta tarpeellisesta sairaanhoidosta, jota annetaan tarpeettomia kustannuksia välttäen. TapVakL 15 a §:n mukaan sairaanhoitoon kuuluu mm. lääkärin määräämät lääkkeet ja hoitotarvikkeet.

Lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa lääkkeet korvataan joko suoraan vahingoittuneelle maksutositteiden/ kuittien mukaan tai vahingoittunut saa lääkkeet apteekista maksutta ja maksu hoidetaan Tapaturmavakuutuslaitosten liitossa (TVL) toimivan keskitetyn lääkelaskituksen kautta.

Lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa korvataan aina lääkkeen todellinen hinta ilman nk. Kela-korvausta.

Tapaturmavakuutuksen lääkelaskutusmenettely

Työtapaturma- ja ammattitautipotilaat saavat lääkärin määräämät, työtapaturman tai ammattitautin hoitoon tarvittavat lääkkeet sekä puhdistusaineet ja sidostarpeet apteekista maksutta edellyttäen, että lääkäri on täyttänyt lääkemääräykseen asianomaiselle kohdalle työnantajan ja vakuutusyhtiön nimen. Apteekit lähettävät lääkelaskut (lisättynä apteekin palkkioilla) kuukausittain Tapaturmavakuutuslaitosten liittoon, joka maksaa laskut ja perii vastaavat summat lääkemääräyksiin merkityltä vakuutuslaitokselta.

Läkelaskutuksesta on annettu TVL:n kiertokirje 2/2000. Syksyllä 2002 suoritettun laajan seurantatutkimuksen perusteella TVL on myös antanut 26.5.2003 yksityiskohtaiset ohjeet työtapaturma- ja ammattitautipotilaille lääkkeitä toimittaville apteekkeille sekä lääkkeitä määrääville lääkäreille.

Lääkevaihto

Vuonna 2003 on tullut voimaan lääkevaihtojärjestelmä, jossa apteekki on velvollinen ehdottamaan asiakkaalle edullisempaa vaihtoehtolääkettä. TVL:n tiedotteella 30.9.2004 on ilmoitettu, että lääkevaihto koskee myös työtapaturma- ja ammattitautipotilaiden keskitettyä lääkelaskutusjärjestelmää.

Tapaturma-asiain korvauslautakunnan kiertokirjeessä 2/2007 on mainittu, että lääkevaihto-oikeus on voimassa myös tapaturmavakuutuksessa.

Myös lääkelaskutusmenettelyssä korvataan aina lääkkeen todellinen hinta ilman nk. Kela-korvausta.

Apteekit tarjoavat asiakkaalleen edullisempaa vaihtoehtolääkettä, mikäli tällainen on tarjolla. Jos asiakas kieltäytyy vaihtamasta lääkemääräykseen merkittyä lääkettä edullisempaan lääkkeeseen, kirjaa apteekki lääketositteeseen vaihtokielto – asiakas. Tällöin apteekit ovat laskuttaneet TVL:n lääkelaskutuksen kautta lääkkeen todellista kustannusta.

Käytännössä TVL:n lääkelaskutuskäsittelyssä on huomattu, että jonkin verran on tapauksia, joissa asiakas on kieltänyt vaihdon halvempaan lääkkeeseen. Hyvin harvoin lääkäri on merkinnyt lääkemääräykseen kiellon lääkevaihdoista.

Viitehintajärjestelmä

1.4.2009 otettiin käyttöön lääkevaihtojärjestelmää täydentävä viitehintajärjestelmä.

Viitehintajärjestelmässä luokitellaan samaan viitehintaryhmään eri kaupananimillä myytävät lääkkeet, jotka

- sisältävät samaa lääkeainetta ja vastaavat toisiaan sekä
- kuuluvat Kelan korvauksen piiriin

Sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusosaston yhteydessä toimiva lääkkeiden hintalautakunta vahvistaa sairausvakuutuslain 6 luvun 21 §:n nojalla lääkevalmisteiden viitehintaryhmät, viitehintaryhmille asetettavat viitehinnat ja viitehintaryhmiin sisällytettävät valmisteet kullekin viitehintakaudelle. Lääkeryhmien viitehinnat määritetään lääkeyritysten ilmoittamien hintojen perusteella neljästi vuodessa. Lääkkeiden hintalautakunnan ensimmäinen päätös (Dnro 146/5/2010, 23.3.2010) koskee viitehintoja ajalla 1.4.–30.6.2010. Päätös löytyy STM:n kotisivuilta www.stm.fi.

Viitehintaa on viitehintaryhmän edullisimman valmisteen hinta lisättynä 1,5 eurolla, kun hinta on alle 40 euroa ja 2 eurolla, kun valmisteen hinta on 40 euroa tai yli.

Viitehintajärjestelmä tarkoittaa käytännössä sitä, että Kela maksaa järjestelmään kuuluvista lääkkeistä korvauksen enintään viitehinnasta. Jos asiakas ei halua vaihtaa viitehintaa kalliimpaa lääkettä edullisempaan, hän saa Kela-korvauksen viitehinnasta ja maksaa viitehinnan ylittävän osuuden itse.

Viitehintajärjestelmän vaikutus lääkkeiden korvaamiseen tapaturmavakuutuksessa

Tapaturma-asiain korvauslautakunta on lakisääteinen elin, jonka tehtävänä on edistää tapaturmavakuutuslain mukaisen korvaustoimen yhtenäisyyttä antamalla yleisohjeita ja lausuntoja. Tapaturma-asiain korvauslautakunnan toimintaa sääntelevät tapaturmavakuutuslain (608/1948) 30 b § 1 mom, 30 c ja 30 d §, valtioneuvoston asetus tapaturma-asiain korvauslautakunnasta (965/2002) sekä sosiaali- ja terveysministeriön asetus asioista, joista vakuutuslaitoksen on pyydyttävä tapaturma-asiain korvauslautakunnan lausunto (873/2002).

Jos vahingoittunut kieltäytyy vaihtamasta määrättyä lääkettä viitehinnan piiriin kuuluvaan edullisempaan lääkkeeseen, vahingoittunut maksaa viitehinnan ylittävän osuuden lääkkeestä itse. Tällöin apteekki hakee keskitetyn lääkelaskutuksen kautta vain viitehinnan mukaisia kustannuksia lääkkeestä.

Vahingoittunut voi hakea korvausta maksamastaan erotuksesta työtapaturman tai ammattitaudin korvaavasta vakuutuslaitoksesta. Vakuutuslaitos korvaa vain sairaanhoidon tarpeelliset ja kohtuulliset kustannukset, joten erotushintaa ei korvata vahingoittuneelle. Mikäli lääketieteellistä perustetta lääkkeen vaihtamatta jättämiselle ei ole, ei viitehintaa korkeampia lääkekustannuksia korvata tapaturmavakuutuslain perusteella.

Jos vakuutuslaitos on antanut maksusitoumuksen tietyn nimisen lääkkeen korvaamisesta, ne pysyvät eikä viitehintajärjestelmällä ole niihin vaikutusta.

TAPATURMA-ASIAIN KORVAUSLAUTAKUNTA

Jaakko Hannula
puheenjohtaja